



ללא כותרת, 2012. אהרון ארז

אמנות האירוח

אחת התערוכות הטובות בעיר מוצגת כעת במלון ליאונרדו ארט בתל אביב. בתערוכה מוצגות כ־300 יצירות מעולות מאוספיו של דובי שיף, הבעלים, ואפשר לבקר גם אם לא מתארחים במלון ◀ **חגית פלג־רותם**

גרעינים שחורים הם לא "דוגמנים" מקובלים בתחום הציור הקלאסי. קליפות גרעינים מפוצחים עוד פחות. והנה, צמד הציירים של נתן פרניק, המציגים ערימת גרעיני חמניות "לפני" ו"אחרי", הם טבע דומם מפתיע, אלגנטי ומרגש. הם מצוירים בדיוק ריאליסטי מרשים, ושוכנים בחברה טובה, על קירות מלון לאונרדו ארט (עד לאחרונה מלון מרינה תל אביב), במסגרת תערוכה מאוסף דובי שיף, בעלי המלון, שהעביר כעת את ניהולו לרשת פתאל.

לא מעט מלונות ניסו למתג את קירותיהם ואת אופיים באמצעות אמנות, בניסיון להתברל ליצור לעצמם זיהוי מובחן, אך מעטים מצליחים ליצור חיבור עמוק בין האמנות והמלונאות. בין המוצלחים שבהם בארץ מלון ארט פלוס, המשותף למלונות אטלס ולאוסף דורון סבג ORS, ומלון רויאל ביץ' תל אביב של ישרוטל, שבו משולבת חממת אמנות דיגיטלית וגלריית המדרשה לאמנות.

האמינות במיתוג קשורה בדרך כלל לעומק הקשר בין המלון לאמנות שהוא מציג. התקשטות ביצירות אמנות – טובות ככל שיהיו – היא דקורציה. מלון אמנות הוא כזה שיש מאחוריו אספן או אוצר, ומחויבות לאופן התצוגה, למגוון העבודות הנבחרות, לתחלופה ולהתחדשות, וכן לפעילות החושפת את האמנות לקהל.

במקרה של לאונרדו ארט, התערוכה היא חלק

מהנכס הייחודי של שיף, בעלי מלון מרינה, שבימים אלה העביר את ניהול המלון לידי רשת פתאל. אוסף שיף מתמקד באמנות פיגורטיבית ריאליסטית, אך יש בו לא מעט עבודות ש"מתאגרות את הגדרות הו'אנר", כפי שמנסחת זאת איריס ברק, אוצרת האוסף.

התערוכה המוצגת כעת כוללת כ־300 יצירות מקור של אמנים מעולים. זהו רק קצה הקרחון מתוך האוסף רב השנים של שיף, המונה כ־3,000 יצירות. "המשפט שאני שומעת הכי הרבה מאנשים שמבקרים בתערוכה, זה 'וואו – לא שיערנו שיש כזה מגוון'", אומרת ברק. "זה מה שניסיתי להציג, גם מתוך מטרה להראות את מה שמתרחש כיום בתחום הפיגורטיבי המתפתח, למשל את הנוכחות הרבה של אמניות נשים בשדה הזה".

התערוכה מציגה בין היתר דיוקנאות עצמיים של ארבע אמניות – אביטל בורג, יעל כפרי, מג'דה חלבי ושירה גלזרמן – המבטאות כל אחת סגנון אמנותי ייחודי משלה. לצדן מוצגות עבודותיה של האמנית חן שיש, הרחוקות מאוד מההגדרה המקובלת של ציור פיגורטיבי, וכך גם דיוקן עצמי (ריאליסטי לעילא) של גל ויינשטיין, עשוי צמר פלדה מוחלד בקוקה־קולה. לידו עבודה גדולת מידות ורבת פרטים של אלה אמיתי סרובסקי, "יד שנייה מרופא שני", שחורה לאחרונה מתערוכה במוזיאון תפן.

האמנות הפיגורטיבית מקושרת בתודעת הקהל הרחב בעיקר עם ציור קלאסיריאליסטי, נאמן



ללא כותרת, 2013. חן שיש

למציאות, בסגנון שלא השתנה מימי הרנסנס ועד ימינו. אולם המציאות הנפרסת לעיני המבקרים בתערוכת המלון מפריכה את הנחת היסוד הזו, ומחזירה אותנו במבט חד למאה ה־21. לצד גרעיני החמניות (שאפשר לראות בהם אולי זכר "מושחר ומונמך" לחמניות המפורסמות של ואן גוך), תמצאו עבודות רישוף ואפילו צילום – של שפי בלייר ושל הכוכב הברזילאי הבינלאומי ויק מוניז – צילום שנרכש לאחרונה, מחווה לתפוחים של סואן, ועל כן תפסו את עיניו של שיף כהערה על תולדות האמנות הפיגורטיבית.

"דובי (שיף) הוא אספן פעיל ורוכש מאות עבודות בשנה, בהיקף נדיר. יש אמנים שמוזהים עם האוסף והוא מלווה אותם שנים, אבל הוא גם מאוד מחויב להתפתחויות בתחום וממשיך לרכוש עבודות מאמנים חדשים; למשל בוגרים צעירים של האקדמיות לאמנות", מתארת ברק את התהליך. לצד עבודות של מאסטרים כמו ארם גרשוני, דוד ניפו וערין רשף מופיעים אמנים בלתי מוכרים, או כאלה שמוכרים כיום יותר בין היתר בזכות פרס שיף ומוזיאון תל אביב לאמן פיגורטיבי. הבחירות של האוצרת הן גם ניסיון להציג את האמנים, להבחין בהם ולתת בהם סימנים. כך למשל ניתן לראות עבודות מרתקות של אמנון דוד ער ליאונרד בלקלב (שתערוכת היחיד שלו מוצגת במוזיאון בימים אלה). מכיוון שהתערוכה מוצגת



Muir Woods, 2013. עופר רותם

במלון לקהל רחב יש כמובן סייגים – לא נציג עבודות שהן במובהק בעלות אופי פוגעני: עירום, פוליטיקה ונושאי ציור שאינם קלים לקהל. זה, לדעתי, אחד ההבדלים הבולטים בין חלל אמנות לבין חלל אלטרנטיבי, במקרה זה בית מלון, שמחויב קודם כול למטרת האירוח", אומרת ברק. שיף הוא מאותם אספנים שרוצים להנחיל לסוכבים אותו את האהבה שלו לאמנות. "הוא מעולם לא השתמש במלון כקירות לאוסף, אלא להיפך, הרצון לחשוף את האמנים, לתת להם במה, הוא שמוביל אותו. הוא משאיל הרבה מאוד, ובשמחה, לכל תערוכה ראוייה – לאחרונה פורסם שעבודה של נטע הררי מאוסף שיף מוצגת בפארק דיסמאלנר, של בנקסי, בלונדון.

ברק: "אני חושבת שההיקף הגדול של העבודות, שרובן ככולן טובות, והיו יכולות להיות מוצגות באותה מידה במוזיאון, מאפשר לכל אדם לשקוע ולזקק את המסקנות שלו בעצמו. לחוש תגליות – איזה יופי שיש כל־כך הרבה אמנים ואמניות שלא הכרתי. התערוכה נותנת במה לאמנים שפועלים במדיום שהוא לא בהכרח הבון טון, ובתוך כל זה ישנם יוצאי הדופן – הקצוות של הסקאלה של פיגורטיביות – הוכנס כאן על אמנים ישראלים".

איך מתבצע תהליך האיתור?

"יש כמה אמנים שמגיעים ופונים ביוזמתם, ויש אמנים שאנחנו מאתרים. כל רכישת עבודה מגיעה מתוך האהבה של שיף והמסירות שלו לעניין. זה לא בינוס".

ההחלטה להציג במלון הייתה כרוכה בוויטורים ובהתאמות – עבודות גדולות מידות דורשות מקום ומרחק סביר לראותן, והמסדרונות הצרים לא תמיד מאפשרים זאת. הצבת היצירות שואפת ליצור רצף דינמי ומעניין. "אני חושבת שהתערוכה קיבלה מקום וחיים משל עצמה, יש לה אג'נדה. יש כוח בכך שמראים אמנים צעירים, לא כמובן של לקנות אותם ולהחזיק בהם כמניה, אלא בחשיפה וכבמה להציג. הו'אנר והאמנים קיבלו נראות. בשנתיים פלוס האחרונות, מאז התחלנו להציג, אלפים ביקרו בתערוכה".

האמנות אינה מטרה ומשא על בתיפ הניהול של המלון? צריך לתחזק, להאיר, לאפשר לקהל להסתובב. אתם לא הבן החורג במלון?



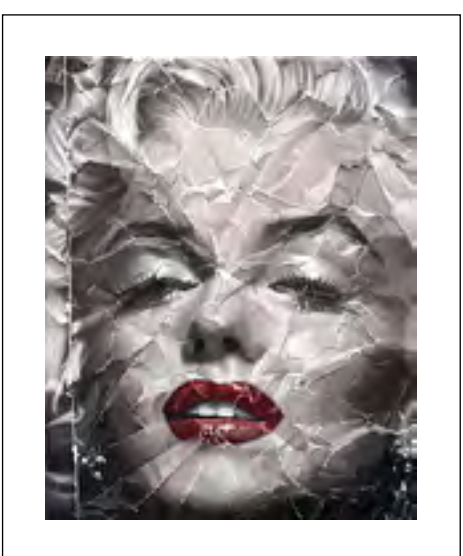
דיוקן עצמי בצמר פלדה, 2014. גל ויינשטיין

"אני חושבת שלהפך. המטרה מינימלי, כאשר מחליפים תערוכה פעם בשנה או בשנה וחצי או כשמסתובבת קבוצה לרגע ליד החדר של האורח. מבחינת האמנות, כל החסרונות של החלל הלא מוזיאלי מתגמדים לעומת היתרונות של נגישות וקנה מידה מארח שיש בהצגה במלון. כשאורח נכנס למלון הוא מרגיש שהוא נכנס למקום נעים ולא למוזיאון או לחלל מנוכר".

האורחים מתעניינים ומגלים את העושר של האמנות במלון?

"מבחינה זו הסנדרלר קצת הולך יחד. דווקא בגלל שזה מוצג באופן נוח־שלנטי, אנשים חולפים על־פני האוסף ולא מודעים לכך. אני מקווה שהזיהוי כמלון אמנות ימשוך אורחים שמעוניינים בהיבט הזה – כי זה נפלא לחזור מארוחת הבוקר ולחלוף על־פני עשר יצירות, מהמעלית עד לחדר, שחלקן ממש יצירות מופת".

קהל האמנות של המלון כולל את אורחי המלון, אך בעיקר את אורחי הסוויטים הפרטיים שנערכים בתיאום, וכוללים גם קפה ועוגה; אך לדברי ברק, "יש גם אורחים במלון שרואים בסיור האמנות חלק מהתפריט שמציע המקום, כמו הבריקה והארוחה. כך זה מגיע גם לאנשים שלא היו הולכים במיוחד למוזיאון או לגלריה, ופה הם רואים כזה בונס ומתקרבים לאמנות 'על הרך'".



ללא כותרת (מרלין), 2007. ג'ון מקארת'ר



ללא כותרת, נתן פרניק



ללא כותרת, 2012. ענת בצר



גן בתוך גן, 1996. נורית דוד

התערוכה פתוחה לציבור ללא תשלום – מותנה בהרשמה מראש בטל' 03-5211777; את הקטלוג ניתן לקבל במלון בחינם; ניתן להזמין סיור מודרך כולל הרצאה בתשלום (50 שקלים לאדם כולל קפה ועוגה) מלון מרינה, הירקון 167, תל אביב, **www.marina-telaviv.com**

איריס ברק, האוצרת: "יש אורחים במלון שרואים בסיור חלק מהתפריט של המקום, כמו הבריקה והארוחה. כך האמנות מגיע גם לאנשים שלא היו הולכים במיוחד למוזיאון או לגלריה"

מקץ – חנוכה

"מקור הכוח"

■ שי שחם

הרבה הקבלות ישנן בדברי חז"ל בין בית המקדש ובין צדיק יסוד העולם, כך שמתאים מאוד ששבת חנוכה הינה בפרשת "מקץ", בה עולה יוסף הצדיק לגדולה וממונה למישנה המלך ושלט על כל ארץ מצרים.

אם נתבונן בסיפורו של יוסף ובסיפור המכבים נוכח למצוא מכנים משותפים רבים, שניהם היו מוכנים למסור נפשם על אמונתם ושניהם הגיעו לשפל המדרגה טרם עלו לגדולה.

בורד המכבים החל בפעולת קינאה של מתתיהו הכהן הגדול בה הרג שר יווני שעמד להקריב חזיר על המזבח, לכאורה פעולת התאבדות, שהרי ידוע כוחה ועוצמתה של יוון דאז.

אך למרבה הפלא, פעולת קינאה זו הציתה את אש המרד וגירשה לבסוף את היוונים.

כוחו של קומץ אנשים, בעלי אמונה מצד אחד ועל סף ייאוש מצד שני, מול צבא עצום ומסודר של אנשים ללא שום זיקה וקשר למלחמה, סתם חיילים.

כשאני מתבונן השנה בחג החנוכה ומחפש את מקור הכוח השלי להתחיל מחדש, אני פחות מוצא אש גדולה של איזו אמונה מושלמת, אך אני נזכר בשורה אחת מסיפור מעשיה של רבי נחמן "מעשה מבן מלך ובן שיפחה שהתחלפו". ממש לפני שחזור בן המלך למקומו ומלכותו, אחר גלות מפרכת, מספר רבי נחמן "ונתיישב, שיצווה להניח אותו ליכנס והוא יכנים עצמו לזה (היינו להחזיר להמדינה שם הראשון) ומה יפסיד בזה? ואמר (לאותן האנשים, שלא רצו להניח לכנס שם שום אדם, כי אם מי שיחגור מותניו לעניין הנ"ל) שיניחו אותו ליכנס, והוא יחגור מותניו לעניין הנ"ל להחזיר אל המדינה שם הראשון".

בסיפור זה, אותו מספר רבי נחמן, היה שלב זה בו החליט בן המלך, באמת, לחגור מותניו לעניין הנ"ל, אחד השלבים החשובים ביותר. ומאין קיבל בן המלך כוח לכך, פשוט לא היה לו מה להפסיד, כמו שכותב רבי נחמן, שאמר בן המלך לעצמו "מה יפסיד בזה?".

לכאורה, גם מתתיהו עמד במצב דומה, עד שעמדו להקריב חזיר על המזבח, עוד היה על מה לשמור, גם אם הוא קצת, אך אם יקריבו חזיר על המזבח, אין טעם לשמור על כלום, כי כלום לא נשאר וכשאין לאדם מה להפסיד מתגלה בו כוח גדול.

כשאני שב להתבונן בחיי אני רואה שיש לי הרבה מה להפסיד, ברוך השם. אך באמת, היום, אין צורך לוותר על משהו, פשוט למצוא רוח להתחיל מחדש.

כמו אדם שחי בתוך מבוך ענק, ויש לו שם הכול: משפחה, פרנסה וכו' וכו', אך משום מה הוא רוצה לצאת, כמובן ביחד עם כל מה שיש לו. אך הוא ניסה כבר אלף דרכים והחל להתעייף, אולי כבר עדיף לחיות כאן וזהו.

לפעמים דווקא המחשבה "מה יש לי להפסיד אם אמישך" היא שתיתן לו כוח, ואולי דווקא מתוך הסח דעת כזה תמצא הדרך המיוחלת.

שבת שלום.

אמנות

יורם מארק-ריין

אמנות לעם

איש העסקים חיים שיף ז"ל החל את האימפריה העסקית שלו בגיל 14 בשוק הסיטונאי של חיפה ■ בנו, דובי שיף, שתרם למדעטק אולם על שמו, מציג לראשונה בפני הציבור הרחב 200 יצירות אמנות מהאוסף המשפחתי רחב ההיקף



דיוקן עצמי, ארם גרשוני ■ צילום: אסף שיף

תל-אביב לאמנות. רוח הפרס מבטאת רצון לעודד ולתמוך בעצם קיום הציור במאה ה-21, ובמיוחד הציור הפיגורטיבי ריאליסטי. הפרס מוענק מדי שנה לאמן שנבחר על-ידי ועדת שופטים וכולל תע-רוכת יחיד לזוכה במוזיאון. את עבודות זוכי הפרס ניתן לראות ברחבי המלון.

בשנים האחרונות אוסף שיף מתמקד ב'אנר הפיגורטיבי-ריאליסטי. ציורי נו-פים, דיוקנאות וטבע דומם, כאשר עיקר העניין בהם הוא התפיסה של האמן את עצמו, הקרובים לו וסביבתו. פרט לעבודות צילום אחת, כל העבודות המוצגות במלון הן ציורים מקוריים בטכניקות שונות.

דובי שיף נולד, כאמור, בחיפה. בבית החולים בתר. "כן, היה פעם דבר כזה", הוא צחק, "גרנו בשנים הראשונות לחיי בר-חוב גאולה, כי זה היה לא רחוק מחנות המכולת שהייתה בבעלות אבי ברחוב סיי-רקין בהדר".

למה ביום אין לך ולמשפחתך עסקים בחיפה?

"ו שאלה טובה. פשוט לא יצא. אולי עוד צריך לעשות את זה, אם כי אני בדרכי לפנסיה. אני הרבה יותר נהנה מהאמנות מאשר מהעסקים. אני לא עד כדי כך מעו-ניין להמשיך עם עסקים".

כחובב אמנות מושבע, ניסית ליצור גם בעצמך?

"לצער, אני לא אמן בעצמי. ניסיתי לשרטט פה ושם, אבל לא יצא מזה משהו. אני מאוד אוהב גם מוזיקה. מוזיקת פופ ורוק, לצד קלאסי. האהבה הכי גדולה שלי בתחום הרוק היא פינק פלויד. אני אוהב גם את לר זפלין ולהקות נוספות. אל תשכח שלמרתי באנגליה לאורך כל המח-צית הראשונה של הסיקסטיו, כשהביטלס והרולינג סטונז יצאו ושינו את העולם. על זה גדלתי, ועדיין אני אוהב להאזין להם".

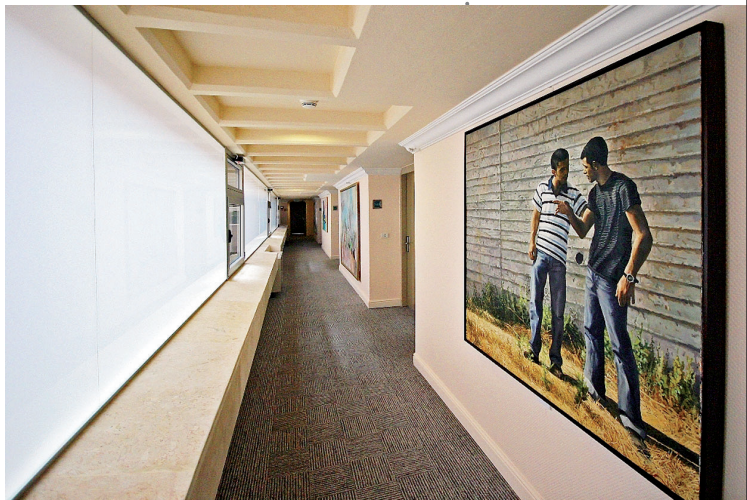
לפני כשש שנים חנכת אולם במדע-

טק ליבר אביך...

"נכון. למעשה, אבי תרם למדעטק ורצה לקרוא אולם על-שם אחיו שנפל במלחמת השחרור. בהמשך אני הוספתי תרומה וק-ראנו לאולם על-שמו של אבי. ביוני 2005 יזמתי תערוכה גדולה עם פורטרטים של אבי. 50 דיוקנאות שצוירו בידי ציירים שונים על-פי תמונותיו. אחד הפורטרטים תלוי באולם התצוגה שעל-שם אבי במ-דעטק".

אספן האמנות ואיש העסקים דובי שיף, יליד חיפה, מציג לראשונה בפני הציבור הרחב 200 יצירות אמנות ישראלית ובינ-לאומית, מהאוסף רחב ההיקף של משפחת שיף. יצירות האמנות מוצגות במסדרו-נות ובשטחים הציבוריים של מלון מרינה שבבעלותו. התצוגה פתוחה לקהל הרחב וייערכו בה סיורים מודרכים. את התצו-גה מלווה קטלוג המאגר את יצירות האמ-נות המוצגות במלון ופרטים על האמנים. הקטלוג מוצע לציבור ללא תשלום ומאפ-שר הדרכה עצמית למבקרים בזמן הצפייה בעבודות.

דובי שיף הוא בעליו של אוסף אמנות מרהיב וייחודי המתמקד בציור פיגורטי-בי, ריאליסטי של אמנים ישראלים ובינ-לאומיים מובילים. בין היצירות המוצגות



רונן לידור ■ צילום: באדיבות אסף שיף

במלון ניתן למצוא ציורים של אמנים יש-ראלים ובינלאומיים, מוכרים ומבוססים לצד אמנים צעירים ומבטיחים ביניהם: אביגדור אריכא, לודוויג בלום, שמואל בק, יוסל ברגנר, ארם גרשוני, עופר ללוש, דוד ניפו, משה קסטל, מיכאל רפפורט, ואדים סטפנוב, מתן בן כנען, אלי שמיר ועוד.

איש העסקים דובי שיף נקרא על-שם סבו דוב שיף, שעלה ארצה לבדו מפו-לין ונהרג בפרעות המרד הערבי הגדול. אביו, חיים שיף, החל לעבוד בשוק הסיטו-נאי של חיפה בגיל 14, ובתוך שלוש שנים כבר החזיק בבעלותו שלוש חנויות, הודות לכישרונו במסחר. לעסקי המלונאות נכנס חיים שיף ב-1947, כאשר רכש בחיפה מלון כושל בשם וינוודו. הוא שיפץ את המלון והקים בו אולם אירועים עם אט-רקציות לאורחים, וכעבור שנה מכר אותו להסדרות, ברווח נאה. בכספי המכירה רכש מגרשים ונכסים אחרים. בין היתר, גם ייסד את חברת השלגונים קרטיב ומכר אותה כעביר כמה שנים ברווח.

בשלהי שנות ה-80 הגיע שווי עסקיו של חיים שיף ל-300 מיליון דולר, ובכללם בתי מלון, מגרשים ברחבי הארץ וחברה להשכרת רכב. ב-1991 הצטרף בנו דובי שיף אל פעילותו העסקית, ויחדיו הם הר-חיבו את עסקיהם גם למדינות מחוץ לישראל. הוא נפטר בשנת 2000.

חיים שיף המנוח היה אספן אמנות, ובין היתר תמך ומימן את עבודותיו של הצייר משה גבעתי. בשנת 2008 יוסד הפרס על-שם חיים שיף לאמנות פיגור-טיבית ריאליסטית, בשיתוף עם מוזיאון

בשנים האחרונות אוסף שיף מתמקד ב'אנר הפיגורטיבי-ריאליסטי. ציורי נופים, דיוקנאות וטבע דומם, כאשר עיקר העניין בהם הוא התפיסה של האמן את עצמו, הקרובים לו וסביבתו



מה שקורה בלאונרדו ארט

לא חייבים ללכת למוזיאון כדי ליהנות מציורים מרהיבים של ציירים ישראלים. במלון לאונרדו ארט שבכיכר אתרים מציעים לכם סיורים מודרכים בתערוכה מהאוסף המכובד של דובי שיף. קבלו כמה טעימות

הדרך אל אוצר היא תמיד מטונפת. אוצרות אוהבים לשכב באפלה, במעבה האדמה, ממתנים בסבלנות לנקישות המקוש, לחפירת האת. ככה זה בכל האגדות: כדי להגיע אל האוצר צריך ללכלך קצת את הידיים.

הרבה דברים רעים כתבו על כיכר אתרים. כולם כנראה מוצדקים. אבל הנה משהו לא לגמרי שלילי לומר על האתר הזנוח הזה: שכבות העפר, הבטון, הלחות והזמן עוטפות בחיקן אוצר ישראלי. האוצר הזה, השווה הון, תרבותי וכספי, חומק מהכרתם של עשרות אלפי ישראלים ותיירים העוברים מתחתיו יום יום, שעה שעה.

כיכר אתרים נחנכה ב-1975, בקיץ חם ומהביל. היום, 40 שנה אחרי, הכיכר מעוררת רחמים וזועקת לשינוי. אבל בתוך תוכה, בעומק שלוש קומות, משתרגים כ-20 מסדרונות ארוכים שעל קירותיהם תלויים כ-300 ציורים נדירים ביופיים, חלק מאוסף אמנות ישראלי גדול וחשוב. וכל מה שצריך לעשות כדי לצפות באוצר הזה הוא פשוט להרים טלפון, ולהיכנס.

המקום הזה, לא תאמינו, אינו מערה אפולוית אלא מלון לאונרדו ארט. אורחי המלון וסתם אורחים מזדמנים מוזמנים ליהנות ולהתרשם משלל יצירות ייחודיות של האספן דובי שיף. לפני כשלוש שנים החליט שיף להפוך את המלון שהיה בבעלותו, מרינה (כיום לאונרדו ארט לרשת פתאל), לגלריה בלתי פורמלית ולהציג בו ציורים מהאוסף הפרטי שהוא מטפח כבר שנים רבות. העבודות מוצגות בחדרים, בטרקלין העסקים, בלובי, בחדר האוכל ולאורך המסדרונות.

תיירת בבקיני וציור גרשוני נפגשים במסדרון

מתארים לעצמכם חלל מעונב, לבן וקר שאליו מגיעים חובבי אמנות לבושים במיטב בגדיהם? בסיור הזה אתם יכולים להתבונן בציור נוף פיגורטיבי כשלפתע תחלוף על פניכם תיירת צעירה בבגד ים מינימליסטי בדרכה לבריכה, או חדרנית חביבה עם עגלה עמוסת תמרוקים. המפגש בין אמנות לנופש מייצר מפגשים משעשעים שהופכים את הסיור לחוויה ייחודית.

גם לאורח המלון, זה שאינו מגדיר עצמו מבין גדול באמנות, צפויה חוויה מרגשת. בלאונרדו יש תחושה שהקירות יכולים לדבר. מכל פינה במסדרון, בחדר האוכל ובחדר השינה תלוי לפחות ציור אחד שמושך את העין, שקורא לך להתקרב אליו, לבחון אותו, לתהות או סתם לחייך ולהמשיך לדרינק על החוף.

ולא שמישהו המציא קונספט חדש. כבר שנים שעולם המלונאות ועולם האמנות הולכים יד ביד. מעבר לערך המוסף לבית המלון, היתרון הבולט בהוצאת עבודות

האמנות מהחלל המוזיאלי והצבתן בבית המלון הוא בחשיפת האמן ופרסום עבודתו בקרב קהלים רחבים ומגוונים. הצגת היצירות ברחבי המלון מנגישה את האמנות ומייצרת שיח ודרכי התבוננות חדשים.

"התערוכה במלון היא בראש ובראשונה במה עבור האמנים והאמניות המוכשרים הפועלים בארץ, שאינם זוכים להכרה הראויה להם", מספרת אוצרת תערוכת אוסף שיף, איריס ברק. "חשוב לאפשר לקהל לפגוש ביצירות מופת מהז'אנר הפיגורטיבי ריאליסטי, שנמצאות באוסף פרטי ואינן מוצגות לציבור בדרך כלל".

החיסרון אמנם הוא באילוצי החלל, שלא נבנה במיוחד להצגת אמנות בצורה אופטימלית מבחינת תאורה ומרחק התבוננות מהיצירות, אבל בדיוק בשביל זה ניתן לבחור את היצירות המתאימות ביותר לחלל. "כדי להגן על היצירות המוצגות בחללים הציבוריים של המלון נאלצנו להרכיב על כל יצירה כיסוי פרספקס ייחודי שימנע כל נזק אפשרי", היא מוסיפה.

התערוכה מתחלפת אחת לכמה חודשים עם רכישות חדשות לאוסף, ובימים אלה מוצגות העבודות החדשות במלון של מיטב אמני ישראל, כמו ארם גרשוני, אביטל בורג, מתן בן כנען, אלה אמיתי-סדובסקי, מאיה גולד וכן של אמנים צעירים כגון עלמה יצחקי, אבנר בן גל, הדס לוי ושירה גלזרמן.

את הסיוור אפשר לשלב עם ארוחת בוקר בחדר האוכל של המלון, עם קפה ועוגה בלאונג' העסקי או עם בילוי בבריכה הסקסית על הגג – שם תולכו גם לתצפת על נוף המרינה והים הכחול ולדמיין איך תיראה יום אחד כיכר אתרים עם שלל בתי קפה, גלריות ומיצגי אמנות.

ניתן לארגן סיורים לקבוצות ומשפחות. לפרטים נוספים היכנסו [לאתר מלון לאונרדו ארט](#).

[מצאתם טעות בכתבה? ספרו לנו ונתקן](#)

מצא כתבה זו ב:

<https://www.mako.co.il/living-architecture/local/Article-9a94c07471d8f41006.htm>

כל הזכויות שמורות ל-www.mako.co.il

"אני קונה כמה שבא לי"

דנה גילרמן, 15.11.12, כלכליסט

דובי שיף הוא אחד מאספני האמנות הגדולים בארץ, וברשותו לא פחות מכ-2,500 עבודות. בראיון נדיר למוסף כלכליסט הוא מסביר למה מוזיאונים חייבים תורמים כמוהו, כמה הוא ירוויח כשהעולם יחזור לשפיות ויפסיק להתלהב מאמנות מודרנית, ולמה הוא מציג את האוסף המרתק שלו דווקא במלון בכיכר אתרים.

המלונאי דובי שיף (65), אחד האספנים הגדולים בארץ, לא חושב שאמנות ישראלית היא השקעה ראויה מבחינת התשואה. הבעיה היא לאו דווקא באיכות היצירה אלא באלה שאמורים לקדם אותה. "יש כאן אמנים מצוינים, אבל לגלריסטים ולסוחרים אין מספיק כוח וקשרים לקדם אותם בשוק הבינלאומי. השוק הזה פועל היום כמו מאפיה. יש היום עשרה או 15 אנשים בעולם, גלריסטים וסוחרים, שברגע שהם רוצים שמוישה ינקל יהיה הדבר הבא הם ידאגו לזה. יש להם אנשים שיהיו מוכנים לקנות על סמך ההמלצות שלהם, ומדובר במחירים של מיליוני דולרים. הגלריסטים המקומיים לא קיימים ברשת הזו.

"אז נכון שיש כמה גלריות שמשתתפות בכמה ירידים בעולם, ופה ושם יש אמן ישראלי שמצליח קצת יותר או קצת פחות. עדי נס מכר עבודה, מיכל רובנר עושה דברים, אבל זה לא מספיק. אמנים ישראלים לא מגיעים למכירות הגדולות. אני בטוח שאם אמן כמו יגאל תומרקין, למשל, היה חי בארצות הברית ונופל לידיים של גלריסט רציני, הוא היה מזמן אחד האמנים המפורסמים והיקרים בעולם."



דובי שיף במלון מרינה, על רקע העבודות "יער וו" של אלדר פרבר (מימין) ו"שלושה בכיוונים שונים" של סיגל צברי. "לא בודק אם אני עומד להרוויח או להפסיד. אם אני אוהב, אני קונה"

צילום: תומי הרפז

שיף הוא הבעלים של חברת ההשקעות צבידן המתמחה בנדל"ן ומלונאות, ומחזיק בין השאר במבנים של כיכר אתרים, הקונסוליה האמריקאית בירושלים ורשת מלונות דיפלומט ומרינה. והוא גם אחד מאספני האמנות הגדולים בארץ. הוא מחזיק כ-2,500 עבודות, ששוויין הכולל מוערך ביותר מ-10 מיליון דולר. יש בהן עבודות של ותיקי האמנות היהודית והישראלית - ובראשם ראובן רובין, לודוויג בלום, מאנה כץ, מרדכי ארדון, שמואל בק, יוסל ברגנר ומארק שגאל (העבודה היקרה ביותר באוסף, בשווי 1.5 מיליון דולר) - וכן עבודות עכשוויות של אמנים בינלאומיים ומקומיים, כולל ארם גרשוני, ערן רשף, גדעון רובין, מיה זר, הילה לולו לין, ואדים סטפנוב, אלדר פרבר, אלי שמיר ומתן בן כנען. כמחצית העבודות באוסף ירש שיף מאביו, המלונאי חיים שיף, ואת האחרות רכש לאורך השנים לפי טעמו. שתי האהבות הגדולות שלו, הוא מסביר, הן אמנות סוריאליסטית ואמנות פיגורטיבית, והן נוכחות היטב באוסף.

כעת 200 מהעבודות נחשפות באחד הנכסים של שיף, מלון מרינה בתל אביב. זו תערוכת קבע הפתוחה לקהל הרחב: צריך פשוט לצלצל ולהזמין יום לביקור חינמי, או להירשם לסיור מאורגן שכולל הרצאה, קפה ועוגה ב-50 שקל ("כדי להרחיק את אלה שרק מעוניינים בכיבוד"). האם זו בעצם דרכו של שיף להקים מוזיאון לאוסף שלו? "בדיוק ההפך", הוא אומר בראיון נדיר. "אני משתמש באמנות כדי להעלות את קרנו של המלון - פנינה באמצע הזוהמה והטינופת של כיכר אתרים. אנשים לא מבינים מה יש פה, ולכן אני עושה את מה שאני עושה."

שיף לא מתכחש לרגע למצב של הכיכר, פעם פאר מודרניסטי תל-אביבי שמהר מאוד נהפך לכתם אפור בדרך אל הים. הפעם האחרונה שכיכר אתרים כיכבה בעיתונים היתה בפברואר השנה, כשלארגוני נשים נודע שעל חורבות הקולוסיאום עומד להיפתח מועדון חשפנות. ההתנגדות היתה רבה, והפגנה התארגנה. שיף נשאר אז מחוץ לתמונה, וכעת הוא מגיב על העניין לראשונה. "השכרתי את המקום לאנשים שאמרו שהם רוצים לפתוח מועדון לילה", הוא אומר. "לא שאלתי אותם מה הם מתכוונים לעשות בו."

ואחרי שידעת?

"החוזה כבר היה חתום, לא יכולתי לעשות כלום. לצערי הרב מועדון חשפנות נופל בקטגוריה של מועדון לילה. ובואי אגיד לך משהו, זה מסוג הדברים שקיימים בכל העולם, ותמיד יהיו. אין מה להילחם בזה, זה לא יעזור. אם זה לא יהיה כך, עם פיקוח מסוים וכשיודעים מה קורה בפנים, זה יירד למחתרת, וזה הרבה יותר גרוע."



עבודות מהאוסף של שיף. "נערה בלבן" של גדעון רובין

אני מרוויח? הציבור מרוויח!

קטגוריית "הדברים שקיימים בכל העולם ולא נכון לפעול נגדם" של שיף כוללת עוד כמה דברים. למשל, קשר הדוק בין בעלי הון למוזיאונים, מגמה שמתחזקת בארץ בשנים האחרונות ומעוררת ביקורת רבה. נדמה כי המוזיאונים נהפכו לבמת תצוגה לאוספים של התורמים, ושהתערוכות נועדו בעיקר לקלוע לטעמים של מממני הפרסים. שיף עצמו בלט באקט יוצא דופן אפילו יחסית לתופעה הזאת, כשב-2005 יזם במוזיאון רמת גן תערוכה של 50 עבודות של ציירים שציירו את דיוקנו של אביו; וב-2008 יזם את הפרס לציור פיגורטיבי על שם אביו במוזיאון תל אביב. הבעייתיות עם הפרס, שגובהו עשרת אלפים דולר, ובתערוכה שמלווה אותו נעוצה בכך שהם נועדו לקדם את הציור הפיגורטיבי, אהבתו הגדולה של שיף. הז'אנר הזה, שעד לא מזמן נחשב בארץ שולי ולא ראוי, זכה בזכות הפרס והתערוכות לקפיצת מדרגה, שבאופן טבעי מחזקת מאוד את האוסף של שיף עצמו. כל ששת האמנים שזכו בפרס עד היום, ובהם אמנון דוד, ער, סיגל צברי, אלדר פרבר וערן רשף, נמצאים באוסף שלו. כיוון שבמה מוזיאלית מעלה את ערך העבודות של אמן, אפשר לומר ששיף אמנם תרם כסף אבל גם העלה את ערך עבודותיו. מחיריו של ערן רשף, אחד האמנים החביבים על שיף, למשל, עלו בעשרות אחוזים מאז התערוכה שקיבל במוזיאון לפני שנה בעקבות הפרס.

כתגובה לביקורת, שיף מציג את המציאות. "נניח שיש לי 40 עבודות של רשף - אין לי, אבל נניח - ובעקבות העלייה במחירים אני מוציא אותן למכירה מחר", הוא אומר. "מי יקנה אותן? השוק בארץ הוא ביצה קטנה. כדי למכור אצטרך להוריד 80% מהמחיר של העבודות". זה לא שאין אספנים ישראלים שיכולים לקנות את הציורים של ערן רשף במחיר מלא, אנשים שקונים עבודות במיליונים ומחזיקים באוספים אדירים. אבל הם משקיעים באמנות בינלאומית, לא באמנות ישראלית. היא, כאמור, נהדרת, אבל לא השקעה.



"דברים שקופים למחצה" של דייוויד דנבי

תיאור המציאות הזה אינו מספק את המבקרים, אבל שיף מודה שהוא באמת "לא מצליח להבין מה הבעיה. זה נכון שאני נמצא בוועדה שבוחרת את הזוכה, אבל אני לא מצביע ולא מתערב. ברור שאני תומך במה שמעניין אותי, והפרס גם מאפשר לי לגלות אמנים חדשים. אם תבקשי ממני מחר לתמוך ב-100 שקל בעבודות וידאו אני אגיד לא, זה לא מעניין אותי.

"מצד אחד כל הזמן באים ואומרים שלמוזיאונים אין כסף ואין תמיכה, אבל כשדובי שיף בא ונותן תרומה ישר מסתכלים מה זה עושה לאוסף שלו ואיך הוא עומד להרוויח. זו גישה לא נכונה. להפך, המדינה היתה צריכה לעודד עוד ועוד אנשים לתרום למוזיאונים. תראי מה קורה בכל העולם - כל המוזיאונים חיים מתרומות. בארצות הברית כדאי לבן אדם לתרום, שם זו הוצאה מוכרת ויש לזה כדאיות כלכלית. בארץ ברגע שאתה תורם מס הכנסה מתחיל איתך, אלוהים אדירים. לא מכירים לך, כן מכירים לך, שואלים אותך למה עשית. זו לא גישה.

"וכשלמוסדות הציבוריים המסכנים האלה אין כסף, אם לא יבואו אנשים כמוני, כמו משפחת רפפורט (שמעניקה פרסים לאמנים ישראלים בשיתוף מוזיאון תל אביב) ואחרים, ויקנו את כל העבודות ויעזרו לאותם מוסדות להעניק פרסים - אף אחד מהאמנים הזוכים לא יציג במוזיאון. מי שמרוויח מהמצב הזה הוא עם ישראל, זה לא אני או המוזיאון. מי שזוכה זה הציבור, הוא רואה דברים מעניינים וטובים. אני חושב שכל השישה שזכו עד היום בפרס שיף הם אמנים טובים והפרס הגיע להם. אז נכון, לא כל התערובות היו ברמה אחידה, אבל אני חושב שבסך הכל אי אפשר להגיד על אף אחת מהן שהיא לא היתה מעניינת."



"מברשת" של לי ג'ונג וונג

אני קונה בזול? זה מחיר ריאלי

אחת הסיבות לכך שכל כך חשוב לשיף לחשוף את הקהל הישראלי לאמנות פיגורטיבית, וכנראה גם להמשיך לבנות את האוסף שלו בתחום, היא העובדה שהוא פשוט מאוד לא אוהב אמנות עכשווית. "ביום מהימים, ולא ירחק היום, אנשים יחזרו לשפיות ויחזרו לעבודות הקלאסיות, הפיגורטיביות", הוא אומר. "ואיפה הם יראו אותן? מי יידע עליהן? כל הזמן נמשיך להציג את כל המיצבים האלה והצילום וכל הדברים האלה שרוב האנשים לא יכולים להתחבר אליהם? אני אישית לא למדתי אמנות, כל מה שאני יודע על אמנות זה מקריאה, ואני לא מבין, למשל, מה עומד מאחורי הקו הכחול של איב קליין ולמה זה נמכר ב-4 מיליון דולר. אני גם לא מבין מה מעניין בארון, מדפים ותרופות צבעוניות של דמיאן הירסט. אני חושב שבסופו של דבר האוסף שלי יהיה שווה הרבה הרבה יותר כשתחזור השפיות לעולם האמנות."

נדמה שמה ששיף מתייחס אליו כחזרת השפיות - התאוששות במעמדו של הציור הפיגורטיבי - כבר החל. אחרי שנים שבהן היה מוקצה בארץ ונידח יחסית גם בעולם, הז'אנר זוכה להערכה מחודשת, הן בזכות הפעילות של בית הספר לציור של ישראל הרשברג בירושלים, שהעמיד דור חדש של ציירים פיגורטיביים, והן בזכות פרס שיף. ועדיין, בביצה המקומית שיף הוא עדיין האספן הכמעט יחיד של עבודות פיגורטיביות, מה שהופך אותו למעין מונופול. אמנים רבים שמכרו לו ציורים מספרים שהוא אוהב לקנות הרבה ובזול, אפילו ב-50% מהמחיר שביקשו. "אני לא מכריח אף אחד למכור לי", הוא אומר בתגובה.



"דיוקן עצמי (מי שמביט בי מאחור) של ארם גרשוני

כן, אבל רוב האמנים פה חיים מהיד לפה.

"תראי, נכון שאני לא קונה למטרות עסק ומסחר, אבל כשבן אדם קונה תמונה לשים אותה מעל הספה בבית, אם הוא ישלם אלף או אלפיים דולר יותר זה לא נורא, זה חלק מהדקורציה. כשאדם משקיע בהרבה תמונות, צריך באיזשהו מקום להביא בחשבון שזה לא רק בשביל לקשט את הבית, ויש קריטריונים נוספים. הקריטריון שלי נורא פשוט: אני רוצה לשלם מחיר כזה שאם מחר בבוקר איאלץ למכור את התמונות, מסיבה כזו או אחרת, לא אפסיד יותר מ-20%-30% מהמחיר ששילמתי. מילא להרוויח, אבל לפחות שלא אפסיד יותר מדי. לכן גם אם הגלריה והאמן הישראלי חושבים שהעבודה שווה 100 אלף דולר, אני צריך לראות מה הוא שווה לא בארץ אלא בחו"ל. אם מחר אצטרך למכור 200 עבודות, וזה יכול לקרות לכל אחד, השוק הישראלי לא יוכל לספוג את זה. אני יכול לקנות תמונה אחת שנורא מוצאת חן בעיניי ולשלם תמורתה עוד 50 אלף דולר, זאת לא הנקודה. אבל אני קונה בכמויות, וכשאמן נכנס אליי לאוסף אני ממשיך לקנות אותו גם כשהמחיר שלו עולה. בסך הכל אני חושב שאני עושה הרבה דברים כדי לקדם את האמנים האלה."

מה תקציב הרכישות השנתי שלך?

"אין לי תקציב רכישות, אני קונה כמה שבא לי. לפעמים פעם בכמה שבועות, לפעמים כל יום."

ובכל זאת, ניכר שאתה מוציא הרבה.

"הרבה זה דבר יחסי. זה אולי הרבה מאוד לאדם אחד והרבה פחות מסכום שמישהו אחר מוציא על תמונה אחת. אני לא מוציא מיליונים. על עבודה בינלאומית אני יכול להוציא מאות אלפי דולרים. כיוון שבארץ אין מספיק אמנים פיגורטיביים ריאליסטיים מספיק טובים לדעתי, אני קונה בחו"ל די הרבה - אגב, רוב העבודות מחו"ל נמצאות בדירות שלי ושל הילדים שלי בארצות הברית, אני לא מביא אותן לארץ בגלל הטמטום של מסי היבוא."



צילום: תומי הרפז

מסדרון במלון מרינה עם העבודה "חיפה" של מתן בן כנען

"אני קונה באנגליה, בספרד, בצרפת, באיטליה. אלה עבודות של אמנים שאני אוהב, של אמנים באמצע הדרך ובתחילת הדרך שלהם. אני אוהב לקנות אותם לאורך זמן, לראות את ההתפתחות שלהם, את השינויים. אבל הקנייה שלי היא בשביל הפאן. אם הייתי צריך לבחון כל תמונה שאני קונה ולבדוק אם אני עומד להרוויח או להפסיד עליה - לא הייתי קונה. זו אובססיה מסוימת, אני לא מסתכל על ההשקעה. כשאני אוהב משהו, אני קונה."

אבל גם לשיף יש גבולות. במכירה של תירוש ביוני 2011, למשל, הוא הגיע כדי לרכוש עבודות של ארם גרשוני ויוסל ברגנר, אך ויתר לאחר שהרגיש שהמחירים מאבדים את הקשר למציאות. "אנשים קנו רק בשביל לקנות, כיוון שזה היה חלק מהאוסף של עמי בראון", הוא אומר. "אתה בא לתירוש, קונה עבודה ב-100 אלף דולר, ואחרי שבועיים מוצעת למכירה במונטיפיורי עבודה טובה יותר של אותו אמן, שלא באה מאוסף בראון, ב-30 אלף דולר. מה קרה? מה הסיפור? אנשים איבדו את ההיגיון. במכירות פומביות אנשים יכולים לאבד את שיקול דעתם ולהרים את הידיים כחלק מתחרות, ואני לא מוכן להיות חלק מהטירוף הזה". ובכל זאת, זה קרה לו כשרצה מאוד לרכוש עבודה של אביגדור אריכא במכירה של תירוש לפני 15 שנה. לרוע מזלו הוא נאלץ להתחרות עליה עם מתמודד קשוח במיוחד, יוסי חכמי, "שכשהוא רצה משהו לא היה גבול למחיר". חכמי קנה את העבודה.

איזה מיתון? המלון מלא

הבחירה לקנות מתוך אהבה היא מבחינת שיף המשך לדרכו של אביו. חיים שיף נהג לקנות עבודות בכמויות מאמנים ירושלמים שאהב, ותלה אותן בחדרי מלון דיפלומט בעיר. באוסף שהשאיר אחריו יש, בין השאר, 750 עבודות של אלברט גולדמן, שמת לפני כשנה וחצי ולא הצליח לתפוס מקום מרכזי בשדה האמנות המקומית, וכ-500 עבודות של משה גבעתי, ששיף האב ואחריו שיף הבן תמכו בו במשך שנים.

כיום העבודות האלה שוכבות במחסנים, ושיף מעוניין למכור אותן כדי לשדרג את האוסף. "אף אחד לא רואה אותן ולא נהנה מהן", הוא אומר. לפני כשנה, לאחר מותו של גבעתי, יזם שיף תערוכה מעבודותיו בגלריה קטנה בניו יורק. בעקבותיה, הוא מספר, החל משא ומתן עם גלריה אמריקאית רצינית שמעוניינת לקנות את כל העבודות של גבעתי. "בעל הגלריה מאמין בו, הוא חושב שגבעתי ראוי להיות אמן מרכזי. זו גלריה שאם היא תיקח את העבודות שלו אני מאמין שהיא תדע מה לעשות עם זה. אבל בואי נאמר שגם אם אצליח למכור, אני לא אתעשר מזה - גבעתי זה לא שם שאם מחר בבוקר עושים לו תערוכה כולם עומדים בתור לראות - אבל אני מקווה לא להפסיד על זה."

אז אפשר לומר שאבא שלך קנה הרבה אמנות אבל לא ממש הבין בהשקעה.

"אבי אהב מאוד אמנות וקנה הרבה דברים טובים שהוכיחו את עצמם, למשל עבודות מדהימות של מאנה כץ, יוסל ברגנר ולודוויג בלום. אבל חלק גדול מהעבודות הוא קנה כדי לתלות בחדרי המלון וכדי לתמוך באמנים ירושלמים שפעלו אז, כגון אלברט גולדמן ויעקב מלכה, ואפילו דודו גרשטיין בתחילת דרכו. נכון שרוב העבודות הן בינוניות, אבל המטרה היתה גם לעודד את הציור הישראלי. היום אני מסתכל על זה קצת אחרת: אני לא קונה אמנות בשביל המלון אלא מציג במלון את מה שאני אוהב."

עכשיו, בסיבוב במלון מרינה, ההשקעה ארוכת השנים באוסף ניכרת בדמות עשרות עבודות גדולות ממדים (שהסיכוי שייגנבו אותן נמוך) בשווי מאות אלפי שקלים. מרבית העבודות מכוסות בפרספקס כדי למנוע פגיעה, מה שגורר השתקפויות רבות ופוגם באיכות התצוגה. עם זאת, לזכותו של שיף ייאמר שלא חסך מאורחי המלון את העבודות הטובות באוסף, ובהן שני הדיוקנאות של ארם גרשוני - דיוקן עצמי מאחור ודיוקן אביו, משה גרשוני - ועבודות של ואדים סטפנוב, אחד האמנים הסוריאליסטיים החביבים על האספן (שמחזיק בלא פחות מ-40 יצירות שלו). בניגוד לרוח הכללית, של ציורים פיגורטיביים וסוריאליסטיים, יש שם אפילו תצלום של שפי בלייר, "שממנה קניתי שלוש עבודות, הצילומים היחידים שהתפתיתי לרכוש בחיי", וכן כמה עבודות נייר יוצאות דופן של הילה לולו לין. מבין עבודות הדור הוותיק בולטת בחדר הישיבות המהודר של המלון עבודה מרשימה של ירושלים שצייר לודוויג בלום, בהזמנת שיף האב. שיף הבן מכיר כל עבודה ועבודה, זוכר את הפרטים, וניכר שהוא משקיע זמן רב מאוד בחלל התצוגה החדש.

ורוחות המיתון לא נושבות בחלל הזה, במסדרונות המלון ובין העבודות. "התיירות פורחת", אומר שיף. "השנה טובה מאוד, והמלון שלנו מלא עד אפס מקום. אבל מחר בבוקר יכולה להיות בעיה פוליטית שתשפיע עליי בלי קשר למיתון. השנים היחידות שבהן הפסקתי לקנות אמנות היו מ-1985 עד תחילת שנות התשעים, אז אבי ואני היינו בצרות צרורות מבחינה כלכלית. כל החברות שלנו היו בפירוקים ובכינוסים, ורוב הנכסים נמכרו על ידי בנק לאומי לאפריקה ישראל. בשנים האלה לא יכולתי להרשות לעצמי לקנות שום דבר, אבל אחרי זה, כשחזרנו לעסקים ולחיים והתחלנו להרגיש קצת יותר טוב, חזרתי לקנות, ובמיוחד בשנים האחרונות, הן שנים טובות". הוא מסרב להרחיב או לענות על כל שאלה בנוגע לעסקיו, אך מוסיף: "אני מקדיש יותר זמן ויותר מחשבה לאמנות. נמאס לי, איבדתי את העניין בלעשות עסקים חדשים. צריך להיות טיפוס מיוחד כדי לעשות עסקים בישראל, ואני כנראה לא הטיפוס המתאים לזה."

ריאליזם מלונאי: אוסף האמנות של דובי שיף נחשף במלון מרינה

איש העסקים והמלונאות דובי שיף, אספן נלהב של אמנות ישראלית ובינלאומית עם יצירות מופת של אמנות פיגורטיבית-ריאליסטית

10:07, 04/04/2013

חגית פלג רותם



מחברת יצירה של נתן פרניק / צילום: יחצ

"אני אוסף אמנות מאז נעוריי. בראשית הדרך אהבתי בעיקר סוריאליזם, אבל בשנים האחרונות אני נוטה יותר ליצור ריאליסטי-פיגורטיבי", כך מעיד על עצמו איש העסקים והמלונאות דובי שיף, אספן נלהב של אמנות ישראלית ובינלאומית. בימים אלה חנך שיף תערוכה קבועה במלון מרינה שבבעלותו, החושפת חלקים מהאוסף הפרטי שלו לקהל הרחב.

יצירות של ארם גרשוני, אלי שמיר, אביגדור אריכא, ואדים סטפאנוב, ערן רשף, מארק ינאי, וגם צילום של שפי בלייר, ויצירות מפתיעות של הילה לולו לין ועוד רבים אחרים, מאכלסות כעת את קירות המלון, וניתנות לצפייה של מבקרים מבחוץ, ללא תשלום. אפשר גם להזמין סיור מאורגן עם הרצאה וכוס קפה, תמורת 50 שקל.

כ-200 יצירות תלויות ברחבי המלון. מספר דומה תלוי במשרדו של שיף (שאינו פתוח לקהל). רוב היצירות מן האוסף, המוצגות בשטחים הציבוריים וכן בשלוש קומות החדרים של מלון מרינה, גדולות-ממדים ומרשימות מאוד. הבחירה ביצירות גדולות נועדה בין היתר למנוע סכנת גניבות. מעבר לכך, היצירות רוויות ברגש ובכשרון, אמנות במיטבה, רובה ישראלית.

"בתחום הדיוקנאות אני אוהב יצירות שבהן לאמן ולנושא יש משהו משותף, שמעביר איזה רגש בעבודה. אמנות ריאליסטית מעידה קודם כל על רמה טכנית גבוהה, אבל מעבר לזה, אני מאוד מאמין בז'אנר שבו יש רק יצירת מקור. אין כאן העתקים ומאס פרודקשן".

מצביע ברגליים

שיף, אספן בן אספן (בשנים האחרונות הקדיש פרס ותערוכה שנתית במוזיאון תל-אביב לזכר אביו המנוח, חיים שיף), נוהג להשאיל עבודות מהאוסף לתערוכות במוזיאונים ובגלריות. ההחלטה להציג תערוכה נבחרת וקבועה מתוך האוסף הפרטי שלו מעידה על רוח חדשה של פתיחות ועכשוויות.

"זהו רק אחוז קטן מהאוסף, שרובו שמור במחסנים", מציין שיף, ומוסיפה איריס ברק, אוצרת האוסף: "זהו אוסף שמציג את עצמו. יש בו ייצוג לטעמו של האספן אבל גם בחירה מושכלת בעבודות שמתאימות לחשיפה לקהל רחב - לא קשות לצפייה ולא פוגעניות".

- אמנות פיגורטיבית היא אמנות קלה להבנה. אולי לכן הקהל מתחבר?
שיף: "נכון, אבל לא מדובר ביצירות בנאליות. ואיפה אפשר לראות אותן היום? מעט מאוד במוזיאונים ובגלריות. עובדה שכשיש תערוכה נדירה של אמנות פיגורטיבית במוזיאון הקהל מצביע ברגליים".
- למה זה חשוב לך?

"כאספן אני קונה עבודות מתוך החלטה מתוכננת או רגעית. אני נהנה מהן לימים או לשבועות או שאני מחליף תמונה שתלויה בבית או במשרד, אבל מרביתו של האוסף מאוחסן. המלון עבר לאחרונה שיפוץ מקיף, וההחלטה לשלב את היצירות מהאוסף נראתה לי כהזדמנות לתת אור לעוד יצירות. אין כאן עבודות למכירה. אני אספן, אני לא מוכר עבודות".

כל הסיורים באוסף בתיאום מראש בטל: 03-5211777, מלון מרינה, רח' הירקון 167, כיכר אתרים,
תל אביב. www.marina-telaviv.com

53830095-3	21/06/2016	הארץ - גלריה	עמוד 3	1	12.85x13.89
מוזיאון תל אביב לאמנו - 85111					

פרס שיף לאמנות פיגורטיבית יוענק לציירת ילדת ג'וליס פאטמה שנאן דרע

שני ליטמן



פאטמה שנאן דרע, "שטיח תלוי", 2011. תציג במוזיאון תל אביב

הציירת פאטמה שנאן דרע היא זוכת הפרס על שם חיים שיף לאמנות ישראלית פיגורטיבית ריאליסטית ל-2016. בחבר השופטים היו סוזן לנדאו, מנכ"לית ואוצרת ראשית במוזיאון תל אביב לאמנות; דובי שיף, נציג המשפחה; עו"ד גיל ברנדס; האספן דורון סבג; והאוצר דורון לוריא.

לשנאן דרע יוענק פרס של 10,000 דולר, וכן תערוכת יחיד מלווה בקטלוג במוזיאון תל אביב. הפרס יוענק לה מחר בטקס במוזיאון. באותו ערב תיפתח במוזיאון תערוכה של הצייר עפר רותם, זור כה פרס שיף ל-2015.

שנאן דרע, בת 29, היא ילידת הכפר הדרוזי ג'וליס וחיה בתל אביב. היא למדה אמנות במכללת אורנים שבטבעון, ואחר כך בסטודיו של האמן אלי שמיר.

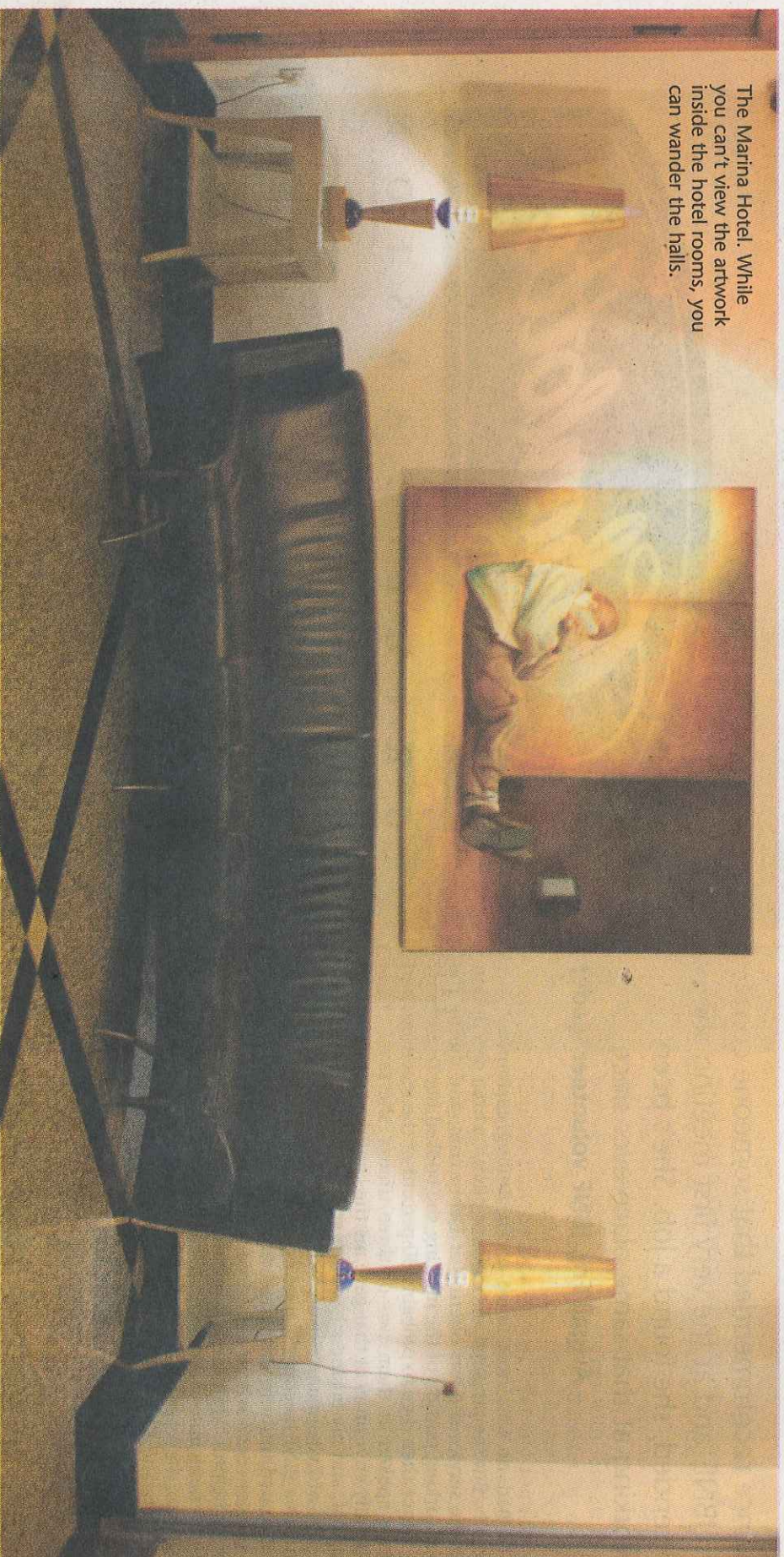
בנימוקי חבר השופטים שבחר בה נכתב כי היא "אחד הקולות המעניינים הפועלים כיום בשדה האמנות הצעירה בישראל. במשך שנות פעילותה הצליחה שנאן דרע

הדרוזי. לשטיח חוקים משלו, אס-תטיקה משלו ועבר משלו, ונראה כי פאטמה מלהטטת בכל אלה בהטחות מכחול וכצבע עשיר בעומקו".

פרס שיף מוענק מאז 2008. שיף היה מלונאי ואספן של אמנות ישראלית ובנו, איש העסקים דובי שיף, החליט להנציח את זכרו בפרס שנתי לצייר בולט. בעבר זכו בו בין היתר ליאונד בלקלב, דוד ניפו וערן רשף.

לבסס אמירה אישית, הקשורה למקורותיה הביוגרפיים, והיא עושה זאת בצורה ציורית אך מדויקת. השטיח האוריינטלי, הפרוש על מעקה מרפסת הבית, או מגולגל, או מונח כך סתם באמצע השדה, תופס חלק נכבד בציוריה של שנאן דרע. השטיחים בציוריה מתארים אורנמנטליות עשירה ומענגת מבחינה חזותית. הם משמשים כחיי היום-יום בבית בכפר, אך גם כמצע בבית התפילה

The Marina Hotel. While you can't view the artwork inside the hotel rooms, you can wander the halls.



An injection of art

Include a visit to the lobby and halls of the charmingly renovated Marina Hotel as part of an unusual, circular stroll along Rehov Hayarkon

• By AVIVA BAR-AM
Photos: SHMUEL BAR-AM

White elephant: An endeavor or venture that proves to be a conspicuous failure

Every city has its white elephants. In Tel Aviv, the most obvious one would definitely be Kikar Atarim. Completed in 1975 and planned as a combination parking lot and shopping mall right on the beach, the project turned out to be a disaster.

Architecturally, it belongs to the "Brutalism School," and it doesn't take much imagination to figure out why. Indeed, former Tel Aviv mayor Shlomo Lahat is often quoted as saying that during the Gulf War he hoped a Scud missile would fall on Kikar Atarim, and the whole enterprise collapse.

True, in the beginning, nearly 200 shops and restaurants opened up in the four-storied complex, and suddenly there was parking galore for the hotels that appeared along the beach. But after "criminal elements" took over and honest citizens stopped frequenting the area, Kikar Atarim was abandoned.

Even after the inauguration of the Coliseum Nightclub, things didn't really improve. And although every once in a while someone holds an event in the former Coliseum, Kikar Atarim remains a sad, empty and not very clean sight.

Or, as the Internet site Wikimapia succinctly reports: Kikar Atarim "used to be a well-known hangout spot for foreign tourists in summer. Now mostly empty."

There is one bright star on the horizon, however: The Marina Hotel at Rehov Hayarkon 167, constructed as part of the complex, recently underwent major renovations. And the result is astonishing – for not only is the little boutique hotel now both elegant and charming, it has become a mini art museum that encourages people to view over 600 original paintings. Indeed, soon there will be gallery talks about the different pieces of art and the men and women who created them.

Do include a visit to the lobby and halls of the hotel as part of an unusual circular Street Stroll along Rehov Hayarkon – named for the river that runs into the sea at its northern end. The jaunt, which also follows the Shlomo Lahat beachside promenade, includes historic buildings, unusual and touching monuments, and even a voice from the not-so-distant past.

BEGIN INSIDE the hotel, where you don't have to be an art aficionado to appreciate the fantastic creations on the walls. Although I know very little about art and am not familiar with most of the artists whose works are on display, even I have heard of Samuel Bak, whose painting I found in the lobby, along with a drawing by Avigdor Arikha.

One of my favorites among the hotel's paintings is also in the lobby: a breathtaking landscape by Eli Shamir called *Oak Forest*.

While you can't view the artwork inside the hotel rooms, you can wander the halls. On every floor the walls are artistically covered with beautifully framed pieces. Because of the hotel's unusual design, with long rectangular halls and a empty space in the middle, you can't help but feel like you are browsing in an actual gallery. Additional paintings are on view on the landings, and in the dining room.

Thickets in Galilee by award-winning Mara Zer is exquisite, and so is her three-meter-long *Orchard*. Look for the unusual works by Shimon Palombo, who mixes metal, wood, oil and all kinds of cloth. And take a step backwards to view the paintings by Nir Mazliah, whose combination of water colors, Chinese ink and cotton paper create blurry lines that seem abstract from up close, but are full of content when regarded from afar.

And then there are the wildly surrealistic works by Vadim Stepanov. Along with Russian Orthodox churches and harlequins in weird and scary colors, he also produces frames that eerily seem to suit.

Natalya Rakovski works with pastel colors on paper and ends up with morbidly realistic creations that keep you coming back for another look.

My personal favorites are paintings by artist Ma'ayan Ben-Canaan, whose subjects are so lifelike

that they practically jump out at you from inside the canvas.

When you've gazed your fill, exit the hotel, turn left and walk down to the beach. On your right, you will see a cliff made of *kurkar* (sea limestone). On the first anniversary of Israel's independence, in 1949, trees were planted on top of this cliff for what would become lovely Independence Park three years later.

Gordon Pool, on your right as you walk south, was a Tel Aviv landmark for over half a century. Just about everyone who grew up in Tel Aviv enjoyed the pool, which opened in 1956 and is filled with salt water dug up from underground springs.

Older residents swam there daily, even in the roughest of winter weather. Indeed, many of them would appear before dawn, refreshing themselves afterwards with hot coffee and a game of backgammon.

There was talk of demolishing the pool when the beach promenade was slated for expansion; but instead it closed for renovations in 2006. Two years ago, it reopened as a rather expensive municipal pool, and work is under way on a spa that will replace the original changing rooms and restrooms.

Look past the pool to the water, where hundreds of sailing craft are anchored at the Tel Aviv Marina. Then begin a lovely walk along the Shlomo Lahat Promenade, which reaches all the way to Jaffa. No matter what time of day you take this walk, you will find people on the beach playing volleyball, working out on hydraulic exercise equipment, or just hanging out on the sand.

Watch for a monument to the *Altalena*, a ship that anchored off this shore on June 21, 1948, with hundreds of fighters on board. Here you can read the sorry tale of a temporary Israeli government blowing



London Park was dedicated to the people of London by the Tel Aviv municipality in 1942, in a gesture of admiration for their heroic stand in the face of German bombs.

up the ship and a large quantity of desperately needed weapons and ammunition. Even worse, the incident caused the deaths of three Israeli soldiers and 16 fighters from the ship, most of them European refugees who had come to join the war effort.

A PLAQUE stuck to the wall further on to your left brings back other memories. It is inscribed with the sketch of a ship that anchored in international

waters five kilometers from this beach. Press the button to hear the voice of former pilot Abie Nathan, who broadcast a message of "peace, love and understanding" from 1973 to 1993 from the Voice of Peace radio station inside the ship.

When the boardwalk splits at Bograshov Beach, ascend the ramp to read a monument honoring the Palmah forces that fought in the War of Independence. Then, as you continue south,



דיויד, תביא ת'טברגו

Need Hebrew at work?

Check out the job-specific courses at Ulpan Aviv!

Enrich your vocabulary and improve your conversational and reading skills with a one-to-one method!

Excellent rates and a 3 day trial are given to each student

www.ulpanaviv.com | office@ulpanaviv.com | Jerusalem - 02-5672050 | Tel Aviv - 03-5165165

ULPAN
AVIV
אולפן
אביב
The Beauty of Hebrew